

BARNEOMBUDET

Statsministerens kontor
Postboks 8001 Dep
0030 OSLO

Vår ref:
20/00473-1

Saksbehandler:
Kjersti Botnan Larsen

Dato:
29. april 2020

Barneombudets innspill til koronakommisjonen - behov for å særskilt gjennomgå og evaluere konsekvensene for barn og unge

Barneombudet viser til oppnevningen av koronakommisjonen. Vi støtter opprettelsen av en slik kommisjon. Kommisjonen har fått et bredt mandat hvor hovedoppdraget er en grundig og helhetlig gjennomgang av myndighetenes håndtering av pandemien. Samtidig inneholder ikke mandatet en tydelig forventning til at kommisjonen innhenter informasjon om og vurderer konsekvensene av håndteringen for barn og unge. Vi viser her til at Barneombudet gjennom koronakrisen er og har vært bekymret for hvordan barn og unge, og spesielt de som er særskilt sårbare, berøres av tiltakene. Vi ber om at dette brevet også videreformidles til kommisjonen.

Vi ber om at regjeringen presiserer overfor kommisjonen at en vurdering av konsekvensene for barn og unge inngår i mandatet slik det står i dag, og at kommisjonen skal gjennomgå og evaluere dette særskilt. Dersom dette ikke ligger innenfor dagens mandat, ber vi om at mandatet utvides.

Nødvendig å vurdere konsekvensene av tiltakene sett opp mot barns rettigheter

Barneombudet mener kommisjonen bør kartlegge og evaluere myndighetenes håndtering av barns rettigheter i Grunnloven og barnekonvensjonen under koronakrisen. Statens plikt til å oppfylle, respektere og beskytte barns rettigheter etter barnekonvensjonen gjelder også i krisetid. Gjøres det inngrep i slike rettigheter må det være forholdsmessig, og ikke være mer inngripende enn det som til enhver tid er nødvendig. Kommisjonen bør derfor både se på hvordan myndighetene har vurdert konsekvensene av ulike tiltak opp mot barns rettigheter i forkant av at disse ble besluttet, og hvordan tiltakene faktisk har virket på barns rettigheter. En slik evaluering er etter vårt syn i samsvar med forventninger fra FNs barnekomité.¹

Når kommisjonen skal evaluere konsekvensene for barns rettigheter er det nødvendig å avklare hvilke rettigheter i barnekonvensjonen som har blitt berørt av tiltakene under krisen. Aktuelle rettigheter er for eksempel retten til utdanning etter art. 28, retten til helse etter art. 24, retten til beskyttelse mot vold etter art. 19, art. 23 om rettighetene til barn med funksjonsnedsettelse, art. 39 om rehabilitering, samt prinsippet om at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle saker som berører barn direkte eller indirekte, jf. art. 3.

¹ FNs barnekomité. *General measures of implementation of the Convention on the rights of the Child*. Se særlig para. 45

Barneombudet mener at kommisjonen i sin rapport minimum bør ha et eget kapittel om konsekvensene for barn og unge, eventuelt vurdere en egen delutredning om dette.

Eksempler på konsekvenser som bør gjennomgås og vurderes

Vi viser til at stengingen av barnehager og skoler har hatt store konsekvenser for mange barn og unge. Kommisjonen bør blant annet evaluere konsekvenser av stengingen av barnehagene og skolene for alle barn, men for sårbare barn og unge særskilt, samt den gradvise åpningen av skolene og redusert hjelpetilbud til barn med særlige oppfølgingsbehov som følge av lærevansker eller funksjonsnedsettelse.

Kommisjonen bør også evaluere stenging eller nedskalering av tjenester til voksne, for eksempel familievernkontorer, rus og psykiatri, idet dette kan ha hatt betydning for foreldres omsorgsevne. Videre bør omdisponeringen av helsepersonell bort fra tjenester for barn og unge og utfordringer i det lokale tverretatlige samarbeidet evalueres.

Barneombudet mener kommisjonen blant annet bør se på hvordan de ulike rettighetene ble avveid og om tiltakene var forholdsmessige overfor barn. For mer informasjon om våre synspunkter viser vi til våre høringsuttalelser og brev sendt til myndighetene i forbindelse med koronakrisen, som er samlet på våre nettsider.²

Vi viser også til vårt innspill til regjeringens koordineringsgruppe for tilbudet til sårbare barn og unge under Covid 19-pandemien. Innspillet kan leses her: <https://barneombudet.no/innspill-til-koordineringsgruppe-for-tilbudet-til-sarbare-barn-og-unge-under-covid-19-pandemien/>.

Dette innspillet inneholder en liste over en rekke sårbare situasjoner barn og unge kan befinne seg i.

I tillegg vil Barneombudet understreke at det er viktig at kommisjonens sekretariat har barnefaglig kompetanse og kompetanse om barns rettigheter for å kunne ivareta barneperspektivet i kommisjonens arbeid.

Mer informasjon om våre synspunkter

Vi deltar gjerne på møte med kommisjonen for å utdype våre synspunkter om evalueringen og hvordan koronakrisen har påvirket barns rettigheter. Om dere har spørsmål eller vil ha utdypet våre synspunkter ber vi om at dere kontakter Kjersti Botnan Larsen på e-post kjersti.botnan.larsen@barneombudet.no eller per telefon 466 12 610.

Vennlig hilsen

Inga Bejer Engh
barneombud

Kjersti Botnan Larsen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

² <https://barneombudet.no/2020/03/26/dette-gjor-barneombudet-under-koronakrisen/>